

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/6990,Wystawa-Pro-i-kontra-Mlodziez-w-Polsce-Ludowej-Gdansk-15-wrzesnia-2-pazdziernika.html>
25.03.2026, 21:27

Wystawa „Pro i kontra. Młodzież w Polsce Ludowej” - Gdańsk, 15 września - 2 października 2011

15.09.2011

W dniach od 15 września do 2 października w zabytkowym obiekcie Redity Napoleńskiej w Gdańsku prezentowana jest wystawa [„Pro i kontra. Młodzież w Polsce Ludowej”](#). Wystawa została przygotowana przez pracowników pionu edukacyjno-naukowego oddziału IPN w Łodzi (premiera miała w listopadzie ub.r.). W Gdańsku prezentowana jest po raz pierwszy.

Miejsce prezentacji wystawy nie jest przypadkowe - Redita Napoleńska (powstała na początku XIX w.) to jeden z najcenniejszych zabytków architektury militarnej Pomorza Gdańskiego, który na początku lat 70. ub. w. został częściowo zaadaptowany na potrzeby powstającego Młodzieżowego Centrum Kultury (MCK). Ambitny projekt zakładał wybudowanie w kolejnych latach na terenie dawnego fortu nowych budynków z klubokawiarniami, salami ekspozycyjnymi i teatralnymi. Do jego realizacji nigdy ostatecznie nie doszło, niemniej jednak (szczególnie do 1981 r.) Redita Napoleńska była miejscem ożywionej działalności klubu prowadzonego przez jeden z oddziałów gdańskiego Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej.

Organizatorem wystawy w Redicie Napoleńskiej jest pion edukacyjno-naukowy gdańskiego oddziału IPN oraz Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk” (Centrum Hewelianum).

Wystawę można zwiedzać w dni powszednie (poza poniedziałkami) w godzinach od 8.30 do 15.30 oraz w soboty i niedziele w godzinach od 10.00 do 16.00.

Wstęp bezpłatny. Zapraszamy serdecznie!

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

PRO I KONTRA MŁODZIEŻ W POLSCE LUDOWEJ

Zdjęcia, materiały archiwalne
i eksponaty ze zbiorów:

Archiwum Fundacji Toruń,
Archiwum Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu
Niepodległościowego w Krakowie,
Archiwum Głównego Ruchu „Światło-Życie”,
Archiwum Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Łodzi,
Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi,
Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, Lublinie,
Łodzi, Szczecinie i Warszawie,
Komisji Historycznej przy Komendzie Chorągwi
Związku Harcerstwa Polskiego w Łodzi,
Muzeum Powstania Warszawskiego,
Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi,
Narodowego Archiwum Cyfrowego,
Niezależnej Agencji Fotograficznej Dementi,
Ośrodka KORTA, Polskiej Agencji Prasowej,
Stowarzyszenia Federacji Młodzieży Waleczącej,
Wojskowej Agencji Fotograficznej, Wydawnictwa Mamm.
oraz
Benedykta Czorny, Zbigniewa J. Dominiaka,
Marka Kowala, Hanny Miecznikowskiej,
Jerzego Miecznikowskiego, Grzegorza Nawrota,
Mariana Pawelczaka

Łódź 2010

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
ODDZIAŁOWE BIURO
EDUKACJI PUBLICZNEJ
W ŁODZI

Autorzy scenariusza:

Paweł Kowalski

Artur Ossowski

Grzegorz Nawrot

Milena Przybysz

Magdalena Zapolska-Downar

(komisarz wystawy)

Projekt plastyczny

dr Milena Romanowska

Konsultacja historyczna:

dr Andrzej Zawistowski

Roztrzelany patriotyzm

[illegible]

„Październik” młodych

Władysław Gomułka i młodzież w czasie demonstracji w Warszawie, 1956 r. W tle widoczny jest Pałac Kultury i Nauki.

Liberalizacja systemu związana z objęciem funkcji I sekretarza PZPR przez Władysława Gomułkę w październiku 1956 r. rozbudziła nadzieje środowisk młodzieżowych na zmiany polityczne w PRL. Jednym z nich była grupa studentów, która pod auspicjami Stowarzyszenia Demokratycznego powołała jesienią 1956 r. Związek Młodych Demokratów – pierwszą organizację młodzieżową po epoce stalinowskiej. Nie ona odwoływała się do marksizmu. Liderem Związku, liczącego kilka tysięcy członków, był Kamil Czaprowski. Program ZMD zakładał budowę nowego modelu socjalizmu – obywateli w życiu publicznym, wiela partii politycznych, pełną suwerenność państwa oraz zapewnienie swobód obywatelskich, co sprowadzało się z gwarantowaną wolnością i sekularyzacją. Istotny kataryzycznie odrzucił legalizację Związku.

Impro wizualizacją, której dążeń realizowania w związku z odwołaniem październikowym, była redakcja tygodnika młodzieżowego „Po prostu”, powstałego w 1947 r. jako organ prasowy ZMP. Placem to w okresie Października zaczęło pojawiać się na swoich łamach tematy będące dotychczas tabu – prawdziwą historię AK, przypadki zbrodni w gospodarce PRL, nadmiar hierarchii partyjnej. Ale tak otwarcie wyrażania krytyki i dobieganie do władzy nie miało dalszych zmian oburzyć władzę PZPR. W październiku 1957 r. zdecydowano o zamknięciu pisma, co wywołało pięćdziesięciu protesty studentów, młodych robotników i uczelni na ulicach Warszawy. Potem zamieszek ogień dnia reszty. Młodzież została senecz, a Ministerstwo Kultury zatrzymane.

Declaracja ideowa-programowa Związku Młodych Demokratów, październik 1956 r.

Władysław Gomułka i młodzież w czasie demonstracji w Warszawie, 1956 r. W tle widoczny jest Pałac Kultury i Nauki.

Declaracja ideowa-programowa Związku Młodych Demokratów, październik 1956 r.